

ЗАТВЕРДЖУЮ

директор ГО «ПЛАТФОРМА ОСВІТИ»

Г. О. Ставицька

16.06.2023 р.

ТИПОВА ПРОГРАМА підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Сучасний вчитель: професійний розвиток, імідж та саморегуляція»

Розробник(и): ГО «Платформа ОСВІТИ», ЄДРПОУ 43830174

Рецензент(и): директор ГО "ПЛАТФОРМА ОСВІТИ" Ставицька Г. О.

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Безперервний саморозвиток та здатність адаптуватися до змін є ключовими характеристиками успішного вчителя, який є авторитетом для цифрового покоління учнів.

Цільова група: Вчителі всіх спеціальностей закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06-1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації – Розвиток професійної ідентичності та особистісного потенціалу сучасного вчителя.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Вивчення стратегій навчання впродовж життя (lifelong learning)
- Методика формування критичного мислення у педагога
- Опанування технік ефективного презентації та публічного виступу
- Цифрова грамотність як засіб оптимізації праці

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- педагогічна майстерність
- соціальна мобільність
- рефлексивна компетентність

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Вчителі отримають

новий імпульс для професійної діяльності, оволодіють інструментами для підвищення своєї ефективності та збереження ментального здоров'я.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Ефективні платформи для особистого та професійного зростання.	1	1-29	2-30
2	Сучасний учитель. Створення власного бренду.	1	1-29	2-30
3	Основні вимоги до сучасного вчителя та шляхи їх реалізації	1	1-29	2-30
4	Стресостійкість, як одна з складових професійного вчителя.	1	1-29	2-30
5	Конфліктологічна компетентність педагога в умовах очного та змішаного навчання.	1	1-29	2-30
6	Інформаційно-цифрова компетентність педагога. QR-код.	1	1-29	2-30
7	Емоційне вигорання вчителя. Методи діагностики та корекції.	1	1-29	2-30
8	Інструменти сучасного вчителя для розвитку комунікаційних компетентностей у школяра.	1	1-29	2-30
9	Педагогічна компетентність вчителя. Як зробити навчальний процес цікавим.	1	1-29	2-30
10	Ефективні інструменти формування навичок «4 К»	1	1-29	2-30
11	Персональний сайт - ефективний освітній інструмент сучасного вчителя	1	1-29	2-30
12	Предметно-методична компетентність. Колаборація для якісного освітнього процесу.	1	1-29	2-30
13	Професійний розвиток вчителя. Сучасні кроки.	1	1-29	2-30
14	Інноваційна педагогічна діяльність вчителя. Когнітивні компоненти.	1	1-29	2-30
15	Професійний стандарт учителя як механізм для формування навичок самооцінювання педагогічної майстерності.	1	1-29	2-30
16	Ефективне навчання учнів. Компетентність педагогічного партнерства.	1	1-29	2-30
17	Цифрова компетентність педагога: тенденції та перспективи.	1	1-29	2-30
18	Психологічний портрет учня. Професійні підказки вчителю.	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
19	Методи розкриття потенціалу учнів. Тьюторство в сучасному навчанні.	1	1-29	2-30
20	Методи запобігання професійного вигорання педагога під час воєнних дій в Україні	1	1-29	2-30
21	Інтернет-залежність. Як підвищити самооцінку учнів для ефективного навчання.	1	1-29	2-30
22	Основи фінансової грамотності педагога.	1	1-29	2-30
23	Формування ресурсного стану Вчителя. Рівні ресурсу та їх прояви	1	1-29	2-30
24	Профілактика емоційного вигорання під час війни. Як бути в ресурсному стані Вчителю та учню.	1	1-29	2-30
25	Важливість емоційної безпеки Педагога під час війни.	1	1-29	2-30
26	Методичні рекомендації педагогам НУШ: як підготувати ефективний урок	1	1-29	2-30
27	Оновлені програми з історії України: як викладати в умовах російсько-української війни.	1	1-29	2-30
28	Національно-патріотичний концепт через призму філософських поем Івана Франка: етика та естетика	1	1-29	2-30
29	Сервіси для організації дистанційного навчання: Classroom, Jamboard, Meet	1	1-29	2-30
30	Тестування в дистанційному форматі: якісний зворотний зв'язок	1	1-29	2-30
31	Інтерактивні методи й прийоми навчання. Фасилітація та розвиток відповідальності в учнів.	1	1-29	2-30
32	Розвиток партнерських стосунків учитель-учень. Надихаюче міжособистісне порозуміння.	1	1-29	2-30
33	Впровадження європейського досвіду. Технології та цінності британської освіти з практичного досвіду	1	1-29	2-30
34	Розвиток комунікативної компетентності педагога. Специфіка та правила мовленнєвого спілкування у дистанційному навчанні	1	1-29	2-30
35	Цифрові ресурси VistaCreate та Mozaweb в діяльності вчителя НУШ	1	1-29	2-30
36	Інструменти надихаючого вчителя-предметника. Формування професійної компетенції.	1	1-29	2-30
37	Інформаційна грамотність у формуванні педагогічних компетентностей. Вимоги НУШ.	1	1-29	2-30
38	Інтегровані уроки: від теорії до практики	1	1-29	2-30
39	Академічна доброчесність у сучасному освітньому процесі: теоретичні і практичні аспекти формування	1	1-29	2-30
40	Розвиток підприємницької компетентності учнів молодшої, середньої та старшої школи	1	1-29	2-30
41	Пластовий метод у вихованні	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
42	Формування культури академічної доброчесності в ЗЗСО.	1	1-29	2-30
43	Методики виховання у роботі педагога 2025.	1	1-29	2-30
44	Освітні проекти під час і після війни: майбутнє в руках українських дітей та молоді	1	1-29	2-30
45	Впровадження STEM підходів на уроках Основи здоров'я	1	1-29	2-30
46	Психологічна допомога та підтримка вчителем під час війни.	1	1-29	2-30
47	Використання додатків та сервісів Google для організації освітнього процесу	1	1-29	2-30
48	Формувальне оцінювання в дистанційному та змішаному форматі. Сервіси для самоперевірки	1	1-29	2-30
49	Впровадження ігрових технологій та конкурсів для стимулювання мотивації учнів.	1	1-29	2-30
50	Термічна та хімічна травма серед дітей: особливості діагностики і надання першої медичної допомоги	1	1-29	2-30
51	Урізноманітнення навчального процесу за допомогою створених власноруч відеоматеріалів: трендові відео для учнів-трендові відео від учнів.	1	1-29	2-30
52	Сексуальна освіта в умовах інформатизації суспільства	1	1-29	2-30
53	Створення власних відео за два кроки для захоплюючих уроків.	1	1-29	2-30
54	Формування резильєнтності учасників освітнього процесу під час запровадженого воєнного стану і у період відновлення України.	1	1-29	2-30
55	Критичне мислення як основа формування медіаграмотності	1	1-29	2-30
56	Розвиток навичок саморегуляції та подолання стресу вчителями: практичні інструменти та методи.	1	1-29	2-30
57	Підвищення медіаграмотності педагогічних працівників: теорія та практика.	1	1-29	2-30
58	Інтеграція медіаграмотності в професійну підготовку вчителів: практики та рекомендації.	1	1-29	2-30
59	Медіаграмотність педагогів: ключові компетенції та ресурси для розвитку.	1	1-29	2-30
60	Використання медіазасобів для розвитку критичного мислення в навчальному процесі.	1	1-29	2-30
61	Сучасні технології надання якісних освітніх послуг у форматі змішаного навчання	1	1-29	2-30
62	Цікаві ідеї в курсі Географії НУШ 6 клас	1	1-29	2-30
63	Статеве виховання та сексуальна освіта в школі. Що потрібно знати вчителю.	1	1-29	2-30
64	Розвиток психологічної компетентності педагога. Етапи психосексуального становлення учнів молодшої та старшої школи.	1	1-29	2-30
65	Старт вчителя у ТікТок	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
66	Креативність у навчанні: Використання ТікТок для стимулювання інтересу учнів до предмету	1	1-29	2-30
67	Вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації: поради та лайфхаки від експерта	1	1-29	2-30
68	Дослідницькі задачі: вивчення фізики через експеримент	1	1-29	2-30
69	Набуття дієвих регалій педагога. Сертифікація учителя	1	1-29	2-30
70	Моделювання уроків української літератури на засадах компетентнісного навчання	1	1-29	2-30
71	Використання творчих завдань для розвитку ключових компетентностей учнів на уроках української літератури	1	1-29	2-30
72	Забезпечення безпеки дітей: Сучасні алгоритми надання домедичної допомоги при травмах	1	1-29	2-30
73	Збереження ментального здоров'я в умовах професійних викликів: психологічні стратегії для педагогів	1	1-29	2-30
74	Професійне вигоряння: методи протидії та відновлення ментального здоров'я вчителя	1	1-29	2-30
75	Маніпуляції в комунікації 'діти - дорослі': методи налагодження взаємодії	1	1-29	2-30
76	Виховання без контролю: як комунікувати з дітьми через повагу, а не вплив.	1	1-29	2-30
77	Інтеграційні зв'язки у навчанні - як чинник формування ключових компетентностей здобувачів освіти НУШ	1	1-29	2-30
78	Як перетворити урок на діалог: техніки коучингових питань у роботі педагога.	1	1-29	2-30
79	Інтегровані уроки НУШ: від теорії до практики з алгоритмами для вчителя.	1	1-29	2-30
80	Надання долікарської медичної допомоги при травмуванні учасників освітнього процесу в умовах воєнного часу	1	1-29	2-30
81	Педагог як перший рятівник: практичні навички допомоги в надзвичайних ситуаціях.	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Ефективні платформи для особистого та професійного зростання.

Ключові питання теми: Особистісне зростання учителя - це платформа для зміни себе, для розкриття власного потенціалу, творчості. Саморозвиток інтегрує особистісну і професійну діяльність суб'єкта, спрямовану на розвиток характеру, здібностей та професійного почерку. Здатність до цілепокладання, стратегічного планування дозволяє особистості зростати у комфортній швидкості, не вигорати в професії, розвивати необхідні особистісні та професійні конструкти, швидко адаптуватись до змін, знаходити джерела відновлення.

Тема 2. Сучасний учитель. Створення власного бренду.

Ключові питання теми: На сучасному етапі головним фактором економічного й соціального розвитку суспільства стають інтелектуальні та творчі ресурси людини. Швидкі темпи розвитку сучасного світу актуалізують необхідність постійного оновлення знань й пошуку нових способів їх отримання. У ХХІ ст., за прогнозами відомого американського письменника й футуролога Е. Тоффлера, неписьменним вважається не той, хто не вміє читати й писати, а той, хто не вміє вчитися, доучуватися і переучуватися. Новітні орієнтири освітньої політики України спричинили комплекс вимог до професійних якостей педагога: систематична самоосвітня робота з професійного розвитку, поглиблення теоретичних знань і практичних умінь, враховуючи основні положення Концепції «Нової української школи».

Тема 3. Основні вимоги до сучасного вчителя та шляхи їх реалізації

Ключові питання теми: Сучасна школа дитиноцентрична, постійно потребує від вчителя все більшого і більшого, цікавішого і незвичнішого. Проте за усім цим власну самоосвіту ми перетворюємо у накопичення нікому не потрібних сертифікатів з освітянських платформ для отримання сертифікаційного ступеня. Проте як не згоріти на роботі і дійсно самовдосконалитися?

Тема 4. Стресостійкість, як одна з складових професійного вчителя.

Ключові питання теми: /Що таке стрес / Як наше тіло реагує на стресові ситуації / Техніки для подолання стресу

Тема 5. Конфліктологічна компетентність педагога в умовах очного та змішаного навчання.

Ключові питання теми: Сучасні умови реформування освіти, впровадження інклюзивної освіти в умовах НУШ, проблеми булінгу у школі тощо актуалізують попит на знання з конфліктології як науки про характер та особливості взаємодії між людьми, конфліктами між ними; сучасні питання проблемного характеру щодо прогнозування, вирішення, управління конфліктами; особливості сприйняття конфліктної ситуації та основні види класифікацій конфліктів; ефективність побудови безпечного освітнього простору залежить, у першу чергу, від знань та розуміння педагогом психології внутрішньоособистісного конфлікту, когнітивного конфлікту, емоційного, мотиваційного, діяльнісного та основні підходи, зв'язок з переживаннями та їх психологічні наслідки.

Тема 6. Інформаційно-цифрова компетентність педагога. QR-код.

Ключові питання теми: Класичне і авангардне в образі вчителя. Соціальна роль професії. Змістовні і методичні аспекти в образі вчителя. Технологія творення е-образу. Практика створення QR-коду

Тема 7. Емоційне вигорання вчителя. Методи діагностики та корекції.

Ключові питання теми: 'Синдром емоційного вигорання» увів американський психіатр Герберт Фрейденберг у 1974 році. Синдром проявляється дедалі більшим виснаженням внаслідок тривалого впливу стресів. Цей стан супроводжується певними симптомами і послідовністю процесів. Синдром емоційного вигорання може чатувати на всіх людей «супровідних» професій — вчителів, психологів, юристів, лікарів, управлінців, батьків — усіх, хто несе постійну відповідальність і ухвалює рішення, а також усіх, хто перебуває в постійній емоційній близькості з іншими людьми.

Тема 8. Інструменти сучасного вчителя для розвитку комунікаційних компетентностей у школяра.

Ключові питання теми: Погоримо про компетентнісноорієнтоване

навчання, детально розберемо важливість розвитку компетентностей на конкретних прикладах. Дослідимо методи фасилітативної взаємодії та познайомимся із вправами, що дозволять покращити комунікацію у групах та дозволять ефективніше учням висловлювати свою думку та покращити вміння виступати на публіку.

Тема 9. Педагогічна компетентність вчителя. Як зробити навчальний процес цікавим.

Ключові питання теми: Дистанційне навчання докорінно змінило звичний освітній процес у школі. Для когось це стало чудовою нагодою покращити результативність школярів, а для когось перетворило звичну роботу на незручні складнощі. На моєму тренінгу я розповім, як використати потенціал дистанційного навчання на 100% та витратити менше сил та часу.

Тема 10. Ефективні інструменти формування навичок «4 К»

Ключові питання теми: У програмі окреслено ефективні інструменти формування навичок «4 К» креативність, критичне мислення, комунікація та командна робота, зазначено та проаналізовано основні заходи щодо їх застосування.

Тема 11. Персональний сайт - ефективний освітній інструмент сучасного вчителя

Ключові питання теми: В сучасній школі є потреба в компетентних, креативних вчителях, відкритих для нових освітніх технологій. Тренінг допоможе бути конгруентним до кадрових вимог щодо професійної діяльності вчителя; відповідати вимогам комплексного оцінювання педагогічної діяльності при атестації педагогічних працівників; визначитись в тенденціях розвитку сучасної освіти; сформувати навички медіа-освіти; підвищити свій імідж серед учнівської молоді; проявити творчі здібності у професійній діяльності; отримати нові ідеї, підтримку своїх творчих планів та креативних починань; перейняти передовий досвід та розширити кругозір.

Тема 12. Предметно-методична компетентність. Колаборація для якісного освітнього процесу.

Ключові питання теми: У програмі представлені практичні кейси співпраці закладів освіти з бібліотеками м. Харкова під час освітнього процесу та в період канікул. Бібліотека є освітньо-культурний майданчик для освітян, учнів, батьків. Буде представлений огляд сучасної літератури, яка є в наявності у бібліотеці, декілька цікавих електронних сервісів, які стануть у нагоді освітянам під час освітнього процесу.

Тема 13. Професійний розвиток вчителя. Сучасні кроки.

Ключові питання теми: Сучасна ситуація професійного розвитку вимагає нового осмислення суті професіоналізації особистості, вдосконалення професійних складових в ідентичності фахівця, розвиток його професійних якостей. Заняття спрямоване на виявлення основних детермінант формування професійної ідентичності вчителя з метою підвищення його професійної майстерності.

Тема 14. Інноваційна педагогічна діяльність вчителя. Когнітивні компоненти.

Ключові питання теми: Сутність ключових понять. Ознаки когнітивного компоненту інноваційної педагогічної діяльності. Когнітивне спілкування: виразність, алгоритм, ефективні практики. Асертивність поведінки вчителя - базис когнітивного простору в закладі освіти

Тема 15. Професійний стандарт учителя як механізм для

формування навичок самооцінювання педагогічної майстерності.

Ключові питання теми: Ознайомлення з основними положеннями професійного стандарту педагога, зокрема трудовими функціями та компетентностями. Виконання вправ, що сприяють формуванню у учителя навичок самооцінювання рівня професійних компетентностей

Тема 16. Ефективне навчання учнів. Компетентність педагогічного партнерства.

Ключові питання теми: 1. Сутність академічної соціалізації учня ЗЗСО 2. Навчальні цілі і особистісний прогрес. 3. Методичні інструменти підтримки академічної соціалізації у школі. 4. Батькам учнів про академічну добродієність.

Тема 17. Цифрова компетентність педагога: тенденції та перспективи.

Ключові питання теми: Науково-технічний прогрес, дигітизація усіх сфер життєдіяльності сучасного суспільства зумовлюють необхідність модернізації вищої освіти на засадах використання сучасних комп'ютерних технологій, інформаційних та цифрових сервісів. Компетентне застосування науковцями сучасних диджитал-сервісів потребує сформованості цифрової грамотності. Цифрова грамотність сприятиме позитивним змінам усіх сфер життя, зокрема сфери освіти. Тому затребуваною є здатність безпечно та ефективно використовувати сучасні диджитал сервіси, технології, платформи у навчанні, дослідницькій діяльності, а також у професійному та особистісному розвитку. Оволодіння цифровою грамотністю значно розширює можливості кожної людини, а також сприяє комфортному та зручному життю.

Тема 18. Психологічний портрет учня. Професійні підказки вчителю.

Ключові питання теми: Проблеми звикання, пристосування неминуче виникають у дітей у тій чи іншій мірі на початку навчання як у початковій, так і в середній, і в старшій школі. Кожен такий перехідний період має свою специфіку, пов'язану, у першу чергу, із психологічною своєрідністю віку і особистістю дитини. Дані особливості і буде розкрито у виступі.

Тема 19. Методи розкриття потенціалу учнів. Тьюторство в сучасному навчанні.

Ключові питання теми: Сьогодні тьюторство стало освітнім трендом. Вона зародилася ще у 12 столітті в перших європейських університетах, де науковий ступінь можна було здобути, прослухавши певну кількість предметів і курсів. Поступово тьюторська освітня модель стала провідною, і на сьогодні лівову частку свого часу студенти університетів приділяють зустрічам зі своїм персональним тьютором. Я вважаю, що і в школі місія тьютора не має зазнавати особливих змін. Його головним завданням лишається - допомогти окремій дитині розкрити свій потенціал та сформулювати запит до своєї освіти.

Тема 20. Методи запобігання професійного вигорання педагога під час воєнних дій в Україні

Ключові питання теми: Сучасний педагог має опанувати нові ролі та вправно організувати навчання. В цьому активному процесі є ризик емоційного вигорання, який може спровокувати нерівномірний розподіл власних ресурсів. Отримання знань про дієве, творче відновлення, яке дає змогу працювати з різними стадіями СЕВ.

Тема 21. Інтернет-залежність. Як підвищити самооцінку учнів для ефективного навчання.

Ключові питання теми: Сучасний школяр все частіше використовує в навчанні Інтернет, як універсальний дослідницький засіб і засіб пошуку інформації. Можливості глобальної мережі настільки широкі, що часто діти не контролюють час, проведений в Інтернеті, та замінюють його освітнє використання розвагами, іграми, спілкуванням в соціальних мережах. Ці дії можуть з часом привести до інтернет-адиктивної поведінки. Наповнення програми базується на вирішенні інформаційних, розвивальних та рефлексивних завдань, що охоплюють вразливі до розвитку комп'ютерної залежності особистісні особливості дитини.

Тема 22. Основи фінансової грамотності педагога.

Ключові питання теми: Ознайомлення з змістом фінансової поведінки, її мотивами, вивчення теорій поведінкових фінансів, дослідження моделей укладення фінансових рішень

Тема 23. Формування ресурсного стану Вчителя. Рівні ресурсу та їх прояви

Ключові питання теми: Що таке ресурс та які є рівні ресурсу? Як допомогти самому собі зараз бути у більш ресурсному стані? Важливість емоційної безпеки під час війни Як дізнатись, що учень переживає кризову подію? Як підтримати дітей та батьків?

Тема 24. Профілактика емоційного вигорання під час війни. Як бути в ресурсному стані Вчителю та учню.

Ключові питання теми: Що таке ресурс та які є рівні ресурсу? Як допомогти самому собі зараз бути у більш ресурсному стані? Важливість емоційної безпеки під час війни Як дізнатись, що учень переживає кризову подію? Як підтримати дітей та батьків?

Тема 25. Важливість емоційної безпеки Педагога під час війни.

Ключові питання теми: Що таке ресурс та які є рівні ресурсу? Як допомогти самому собі зараз бути у більш ресурсному стані? Важливість емоційної безпеки під час війни Як дізнатись, що учень переживає кризову подію? Як підтримати дітей та батьків?

Тема 26. Методичні рекомендації педагогам НУШ: як підготувати ефективний урок

Ключові питання теми: 1. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні 2. Проектно-орієнтоване навчання 3. Проблемне навчання

Тема 27. Оновлені програми з історії України: як викладати в умовах російсько-української війни.

Ключові питання теми: -увиразнити наскрізні лінії з минулого, які дають змогу пояснити сучасні події на уроці. Що саме має робити педагог? -розширення просторових контекстів української історії. Як викладати історію України у зв'язку з європейською історією? -російсько-українська війна: викладаємо новітню історію правильно

Тема 28. Національно-патріотичний концепт через призму філософських поем Івана Франка: етика та естетика

Ключові питання теми: Вивчення велегранної творчості Івана Франка потребує глибокого прочитання, заснованого на комплексному осягненні його літературної спадщини. У шкільній програмі передбачено докладний розгляд лише однієї безперечно, знакової Франкової філософської поеми 'Мойсей'. Аналіз цього твору без врахування контексту інших поем письменника видається вельми обкроменим, недостатнім, таким, що не дає змоги у всій повноті представити його художній універсум. Розгляд корпусу філософських поем Івана Франка 'Мойсей', 'Смерть Каїна', 'Похорон', 'Терен у нозі' та ін. відкриває перспективу стереометричної

рецепції ідейно-естетичних первнів творчості поета.

Тема 29. Сервіси для організації дистанційного навчання: Classroom, Jamboard, Meet

Ключові питання теми: Сучасна школа відчуває потребу в якісній організації дистанційного навчання. Саме під час тренінгу буде акцентована увага роботи у таких сервісах, як віртуальна дошка Jamboard, організацію групової роботи, як створити клас і додати завдання у Classroom. Засобами meet провести урок у синхронному режимі.

Тема 30. Тестування в дистанційному форматі: якісний зворотний зв'язок

Ключові питання теми: - Тестування в дистанційному форматі - Найцікавіші сервіси Classtime, НаУрок, Google Form - Вигляд тестів з боку вчителя і учня: як знайти компроміс

Тема 31. Інтерактивні методи й прийоми навчання. Фасилітація та розвиток відповідальності в учнів.

Ключові питання теми: Нова соціокультурна реальність сповнена викликів для усіх учасників навчально-виховного процесу. І викладач, й учні стикаються із якісно новими труднощами психологічного, соціального та культурного характеру, що чинять негативний вплив на ефективність взаємодії. Зважаючи на такі умови, проактивний викладач бере на себе не лише виконання стандартних завдань, а й роль фасилітатора. Нова інтерпретація інтерактивних методів і прийомів допоможе реорганізувати початково-виховний процес і сприятиме його фасилітації.

Тема 32. Розвиток партнерських стосунків учитель-учень. Надихаюче міжособистісне порозуміння.

Ключові питання теми: Трикутник 'батьки-діти-вчителі' як основа якісного ціннісноорієнтованого навчально-виховного процесу

Тема 33. Впровадження європейського досвіду. Технології та цінності британської освіти з практичного досвіду

Ключові питання теми: Технології та цінності британської освіти з практичного досвіду

Тема 34. Розвиток комунікативної компетентності педагога. Специфіка та правила мовленнєвого спілкування у дистанційному навчанні

Ключові питання теми: допомогти педагогам покращити рівень професійно значущих мовленнєвих умінь, адаптуватися до конкретної мовленнєвої ситуації, удосконалити вміння добирати мовний матеріал з урахуванням розвиненого Інтернет-простору, місця спілкування, спонукати педагогів до створення професійно важливих та актуальних мовленнєвих творів

Тема 35. Цифрові ресурси VistaCreate та Mozaweb в діяльності вчителя НУШ

Ключові питання теми: НУШ в умовах дистанційного навчання через карантин, війну вимагає від сучасного вчителя опанування цифровими ресурсами для якісного уроку. VistaCreate та Mozaweb мають великий арсенал можливостей для проведення всіх уроків як у дистанційному, так і в очному форматі. Вчителі дізнаються про порядок реєстрації на сайті, види цифрових продуктів, їх особливості. Педагоги на тренінгу крім теоретичних відомостей зможуть побачити і спробувати створити власні цифрові продукти.

Тема 36. Інструменти надихаючого вчителя-предметника. Формування професійної компетенції.

Ключові питання теми: Сучасна школа - динамічна структура. Здатність педагога швидко реагувати на нові виклики - запорука успіху в освітньому процесі для вчителя, а здатність адаптуватися - успіху серед учнів. Лайфхаки для вчителя - інструмент для роботи та засіб для формування власної педагогічної стратегії

Тема 37. Інформаційна грамотність у формуванні педагогічних компетентностей. Вимоги НУШ.

Ключові питання теми: В умовах тотальної інформатизації і технологізації, а також впливу масмедіа постає необхідність цілеспрямованого формування інформаційної грамотності здобувачів середньої і вищої освіти, що передбачає вміння знаходити, перевіряти, аналізувати й використовувати інформацію

Тема 38. Інтегровані уроки: від теорії до практики

Ключові питання теми: Розвиток ключових компетентностей, з використанням набутих академічних знань з інших предметів. Реалізація завдань інтегрованого навчання через органічне взаємопроникнення, яке дасть якісний результат, нове та системне формування цілісної картини навчання в учнів.

Тема 39. Академічна доброчесність у сучасному освітньому процесі: теоретичні і практичні аспекти формування

Ключові питання теми: У контексті євроінтеграційних процесів актуалізувалася проблема дотримання вчителями викладачами й учнями студентами академічної доброчесності, основними проявами її порушення, а також визначення ефективних шляхів її формування

Тема 40. Розвиток підприємницької компетентності учнів молодшої, середньої та старшої школи

Ключові питання теми: Підприємницька компетентність, шкільне підприємництво, соціальне підприємництво, сімейне підприємництво, креативне підприємництво, SWOT-аналіз, ромб сталості,

Тема 41. Пластовий метод у вихованні

Ключові питання теми: Школа може бути новою чи традиційною, а виховання залишається основою роботи педагога. Навіщо винаходити велосипел, якщо є методика, перевірена століттям?

Тема 42. Формування культури академічної доброчесності в ЗЗСО.

Ключові питання теми: У контексті євроінтеграційних процесів актуалізувалася проблема дотримання вчителями викладачами й учнями студентами академічної доброчесності, основними проявами її порушення, а також визначення ефективних шляхів її формування

Тема 43. Методики виховання у роботі педагога 2025.

Ключові питання теми: Школа може бути новою чи традиційною, а виховання залишається основою роботи педагога. Навіщо винаходити велосипел, якщо є методика, перевірена століттям?

Тема 44. Освітні проекти під час і після війни: майбутнє в руках українських дітей та молоді

Ключові питання теми: Освіта в умовах війни в Україні потребує залучення здобувачів до різного роду проектної діяльності, що дозволить забезпечити мотивацію, згуртування колективу, набуття компетентностей, навичок майбутнього; дозволить відчувати себе частинкою спільноти українців, де б кожен із учнів та учениць наразі не

перебували.

Тема 45. Впровадження STEM підходів на уроках Основи здоров'я

Ключові питання теми: Сучасний світ переповнений різноманітною інформацією, науковими фактами. Інформація йде безперервним потоком з різних джерел. Принципи STEM освіти дають можливість застосовувати наукові факти та знання в комбінації з критичним мисленням, що є важливим фактором для становлення підростаючого покоління.

Тема 46. Психологічна допомога та підтримка вчителем під час війни.

Ключові питання теми: Підлітки потребують психологічного захисту під час війни, звичайний учитель не може гарантовано надавати професійну психологічну допомогу, але може підтримувати зв'язок із дітьми, який забезпечить дитині відчуття колективу, підтримки, надійності. Зокрема, це досягається шляхом створення в школі наукового гуртка, який об'єднує близьких за інтересами дітей та вчителів. Робота гуртка просувається за кількома напрямками: виявлення наукових зацікавлень серед дітей, що важливо напередодні завершення шкільної освіти, проведення міжшкільних заходів он-лайн, влаштування розмовних вечорів.

Тема 47. Використання додатків та сервісів Google для організації освітнього процесу

Ключові питання теми: 1. Можливості додатків Google для організації освітнього процесу 2. Алгоритми використання додатків Google під час освітнього процесу

Тема 48. Формувальне оцінювання в дистанційному та змішаному форматі. Сервіси для самоперевірки

Ключові питання теми: 1. Підбір сервісів для формувального оцінювання в дистанційному чи змішаному форматі 2. Робота у сервісі LearningApps 3. Робота у сервісі Quizlet

Тема 49. Впровадження ігрових технологій та конкурсів для стимулювання мотивації учнів.

Ключові питання теми: 1. Стимулювання мотивації учнів 2. Впровадження ігрових технологій 3. Впровадження конкурсів

Тема 50. Термічна та хімічна травма серед дітей: особливості діагностики і надання першої медичної допомоги

Ключові питання теми: В умовах сьогодення всі учасники освітнього процесу є загрозливими до отримання термічних та хімічних опіків. В зв'язку із цим, питання профілактики, діагностики локальних змін, надання першої медичної допомоги є актуальними.

Тема 51. Урізноманітнення навчального процесу за допомогою створених власноруч відеоматеріалів: трендові відео для учнів-трендові відео від учнів.

Ключові питання теми: Сучасний вчитель - це фасилітатор, який направляє здобувачів освіти у потрібну течію, яка несе у своєму потоці наповнення для здобуття знань. Ці знання є можливість подавати у цікавому форматі відео. Самі учні зможуть доповнювати бурхливу річку знань своїми потічками і зразу бачити результат після власно створених відеоматеріалів. Спільна робота над створенням різноманітних відео допоможе встановити зворотній зв'язок з усіма учасниками освітнього процесу певного класуспільноти, де б вони не знаходились.

Тема 52. Сексуальна освіта в умовах інформатизації суспільства

Ключові питання теми: 1 Що являє собою сексуальне здоров'я та сексуальні права людини; 2 Значення культури згоди; 3 Які існують виклики і загрози щодо посягань на статеву свободу та статеву недоторканність, які чатують на людину в інформаційному просторі, та як захиститися від них; 4 Важливість сексуальної освіти; 5 Чи бути сексуальною освітою в Україні?

Тема 53. Створення власних відео за два кроки для захоплюючих уроків.

Ключові питання теми: Сучасний вчитель -це фасилітатор, який направляє здобувачів освіти у потрібну течію, яка несе у своєму потоці наповнення для здобуття знань. Ці знання є можливість подавати у цікавому форматі відео. Самі учні зможуть доповнювати бурхливу річку знань своїми потічками і зразу бачити результат після власно створених відеоматеріалів. Спільна робота над створенням різноманітних відео допоможе встановити зворотній зв'язок з усіма учасниками освітнього процесу певного класуспільноти, де б вони не знаходились.

Тема 54. Формування резильєнтності учасників освітнього процесу під час запровадженого воєнного стану і у період відновлення України.

Ключові питання теми: поняття і структура резильєнтності; поетапність формування резильєнтності; виклики і шляхи подолання стресогенних чинників в навчальній взаємодії і комунікаціях учасників освітнього процесу

Тема 55. Критичне мислення як основа формування медіаграмотності

Ключові питання теми: важливість питання формування медіаграмотності та розвитку критичного мислення зумовлена тим, що сучасний медіапростір створює нову дійсність та збільшує безмежні інформаційні потоки, що робить інформацію доступною для всіх. Ми часто навіть не усвідомлюємо впливу та ваги інформації. Тому зосереджено увагу на необхідності розвитку критичного мислення здобувачів освіти.

Тема 56. Розвиток навичок саморегуляції та подолання стресу вчителями: практичні інструменти та методи.

Ключові питання теми: Опрацювання практичних навичок бти крокової моделі Подолання стресу

Тема 57. Підвищення медіаграмотності педагогічних працівників: теорія та практика.

Ключові питання теми: важливість питання формування медіаграмотності та розвитку критичного мислення зумовлена тим, що сучасний медіапростір створює нову дійсність та збільшує безмежні інформаційні потоки, що робить інформацію доступною для всіх. Ми часто навіть не усвідомлюємо впливу та ваги інформації. Тому зосереджено увагу на необхідності розвитку критичного мислення здобувачів освіти.

Тема 58. Інтеграція медіаграмотності в професійну підготовку вчителів: практики та рекомендації.

Ключові питання теми: важливість питання формування медіаграмотності та розвитку критичного мислення зумовлена тим, що сучасний медіапростір створює нову дійсність та збільшує безмежні інформаційні потоки, що робить інформацію доступною для всіх. Ми часто навіть не усвідомлюємо впливу та ваги інформації. Тому зосереджено увагу на необхідності розвитку критичного мислення здобувачів освіти.

Тема 59. Медіаграмотність педагогів: ключові компетенції та ресурси для розвитку.

Ключові питання теми: важливість питання формування медіаграмотності та розвитку критичного мислення зумовлена тим, що сучасний медіапростір створює нову дійсність та збільшує безмежні інформаційні потоки, що робить інформацію доступною для всіх. Ми часто навіть не усвідомлюємо впливу та ваги інформації. Тому зосереджено увагу на необхідності розвитку критичного мислення здобувачів освіти.

Тема 60. Використання медіазасобів для розвитку критичного мислення в навчальному процесі.

Ключові питання теми: важливість питання формування медіаграмотності та розвитку критичного мислення зумовлена тим, що сучасний медіапростір створює нову дійсність та збільшує безмежні інформаційні потоки, що робить інформацію доступною для всіх. Ми часто навіть не усвідомлюємо впливу та ваги інформації. Тому зосереджено увагу на необхідності розвитку критичного мислення здобувачів освіти.

Тема 61. Сучасні технології надання якісних освітніх послуг у форматі змішаного навчання

Ключові питання теми: 1. Суть та переваги змішаного навчання. 2. Ознайомлення з сучасним ринком інноваційних технологій навчання, вибір платформи для хмарного освітнього середовища закладу освіти. 3. Ознайомлення з додатками для підвищення якості надання освітніх послуг. 4. Відбір інструментарію для повноцінного функціонування хмарного освітнього середовища закладу освіти.

Тема 62. Цікаві ідеї в курсі Географії НУШ 6 клас

Ключові питання теми: Нова українська школа передбачає дещо інший підхід до викладання предметів. У першу чергу, ці уроки мають мати компетентнісну спрямованість. Як зробити урок географії не тільки пізнавальним, а й практичним? Саме на це питання варто відповісти вчителю.

Тема 63. Статеве виховання та сексуальна освіта в школі. Що потрібно знати вчителю.

Ключові питання теми: Розглянути етапи психосексуального розвитку дітей відповідно до віку; норми та компетентності якими має володіти педагог коли діти активно цікавляться питаннями статевого розвитку.

Тема 64. Розвиток психологічної компетентності педагога. Етапи психосексуального становлення учнів молодшої та старшої школи.

Ключові питання теми: Розглянути етапи психосексуального розвитку дітей відповідно до віку; норми та компетентності якими має володіти педагог коли діти активно цікавляться питаннями статевого розвитку.

Тема 65. Старт вчителя у ТікТок

Ключові питання теми: Сучасний світ давно вийшов за межі паперових портфоліо та класичних презентацій. Педагог, який буде особистий бренд та хоче вийти за межі власного колективу, має працювати не лише в сфері розвитку учня, а і перш за все- у сфері розвитку себе як вчителя та особистості. Платформа ТікТок давно не сприймається як розважальна- започаткована як молодіжна тусовка з танцями та флешмобами, в Україні поступово перетворюється на платформу відео-презентації себе. Відомі світові та українські бренди відкривають профілі у ТікТок. Освіта не стоїть осторонь. На вебінарі обговоримо як вчителю почати власний ТікТок.

Тема 66. Креативність у навчанні: Використання ТікТок для стимулювання інтересу учнів до предмету

Ключові питання теми: Сучасний світ давно вийшов за межі паперових портфоліо та класичних презентацій. Педагог, який буде особистий бренд та хоче вийти за межі власного колективу, має працювати не лише в сфері розвитку учня, а і перш за все- у сфері розвитку себе як вчителя та особистості. Платформа ТікТок давно не сприймається як розважальна- започаткована як молодіжна тусовка з танцями та флешмобами, в Україні поступово перетворюється на платформу відео-презентації себе. Відомі світові та українські бренди відкривають профілі у ТікТок. Освіта не стоїть осторонь. На вебінарі обговоримо як вчителю почати власний ТікТок.

Тема 67. Вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації: поради та лайфхаки від експерта

Ключові питання теми: Сертифікований учитель у закладі освіти — це завжди перевага. Він мотивує до змін, реалізує прогресивні ідеї та новачі, у майбутньому стає супервізором, освітнім експертом. Це також свідчить про високий фаховий рівень педагогічного колективу, формує позитивний імідж закладу освіти та підвищує в ньому якість освіти.

Тема 68. Дослідницькі задачі: вивчення фізики через експеримент

Ключові питання теми: У сучасній практиці вивчення фізики є тенденція до переобтяження текстовими завданнями та нестача практичного, експериментального досвіду. Пропонуються перевірені на практиці способи обходження основних проблем по впровадженню практичної діяльності учнів - нестачі обладнання, переповнення класів, малої кількості годин на фізику, недостатньої вмотивованості учнів. В програмі будуть показані практичні завдання в межах програми 7-го класу, які використовувалися впродовж 5 років на уроках в школі Базис.

Тема 69. Набуття дієвих регалій педагога. Сертифікація учителя

Ключові питання теми: Сертифікований учитель у закладі освіти — це завжди перевага. Він мотивує до змін, реалізує прогресивні ідеї та новачі, у майбутньому стає супервізором, освітнім експертом. Це також свідчить про високий фаховий рівень педагогічного колективу, формує позитивний імідж закладу освіти та підвищує в ньому якість освіти.

Тема 70. Моделювання уроків української літератури на засадах компетентнісного навчання

Ключові питання теми: Знання про моделювання уроків української літератури на засадах компетентнісного навчання є важливим з кількох причин: Розвиток ключових компетентностей: Компетентнісне навчання сприяє розвитку в учнів таких важливих навичок, як критичне мислення, творчість, комунікативні здібності та здатність до самостійного навчання. Це допомагає їм бути успішними не лише в навчанні, але й у житті. Індивідуалізація навчання: Моделювання уроків дозволяє враховувати індивідуальні потреби та інтереси учнів, що робить навчальний процес більш ефективним та цікавим для кожного учня. Підвищення мотивації: Використання сучасних методів та інтерактивних технологій у моделюванні уроків сприяє підвищенню мотивації учнів до вивчення літератури, робить уроки більш захоплюючими та динамічними. Підготовка до реального життя: Компетентнісне навчання готує учнів до реальних життєвих ситуацій, допомагаючи їм застосовувати отримані знання та навички на практиці. Професійний розвиток вчителя: Знання про моделювання уроків на засадах компетентнісного навчання сприяє професійному зростанню вчителя, дозволяє йому бути в курсі сучасних освітніх тенденцій та методик. Покращення результатів навчання: Компетентнісне навчання сприяє глибшому розумінню матеріалу учнями, що позитивно впливає на їхні навчальні досягнення та результати. Ці знання допоможуть вам, як вчителю, створювати

ефективні та цікаві уроки, які сприятимуть всебічному розвитку ваших учнів.

Тема 71. Використання творчих завдань для розвитку ключових компетентностей учнів на уроках української літератури

Ключові питання теми: Знання про моделювання уроків української літератури на засадах компетентнісного навчання є важливим з кількох причин: Розвиток ключових компетентностей: Компетентнісне навчання сприяє розвитку в учнів таких важливих навичок, як критичне мислення, творчість, комунікативні здібності та здатність до самостійного навчання. Це допомагає їм бути успішними не лише в навчанні, але й у житті. Індивідуалізація навчання: Моделювання уроків дозволяє враховувати індивідуальні потреби та інтереси учнів, що робить навчальний процес більш ефективним та цікавим для кожного учня. Підвищення мотивації: Використання сучасних методів та інтерактивних технологій у моделюванні уроків сприяє підвищенню мотивації учнів до вивчення літератури, робить уроки більш захоплюючими та динамічними. Підготовка до реального життя: Компетентнісне навчання готує учнів до реальних життєвих ситуацій, допомагаючи їм застосовувати отримані знання та навички на практиці. Професійний розвиток вчителя: Знання про моделювання уроків на засадах компетентнісного навчання сприяє професійному зростанню вчителя, дозволяє йому бути в курсі сучасних освітніх тенденцій та методик. Покращення результатів навчання: Компетентнісне навчання сприяє глибшому розумінню матеріалу учнями, що позитивно впливає на їхні навчальні досягнення та результати. Ці знання допоможуть вам, як вчителю, створювати ефективні та цікаві уроки, які сприятимуть всебічному розвитку ваших учнів.

Тема 72. Забезпечення безпеки дітей: Сучасні алгоритми надання домедичної допомоги при травмах

Ключові питання теми: Пропонується ознайомити педагогів із сучасним, стандартизованим у світі, міжнародним алгоритмом надання долікарської медичної допомоги при травмі за алгоритмом X-ABCDE та SIMPLE.

Тема 73. Збереження ментального здоров'я в умовах професійних викликів: психологічні стратегії для педагогів

Ключові питання теми: Поговоримо про ментальне здоров'я, про практичні навички. Як допомогти собі та оточуючим

Тема 74. Професійне вигорання: методи протидії та відновлення ментального здоров'я вчителя

Ключові питання теми: Поговоримо про ментальне здоров'я, про практичні навички. Як допомогти собі та оточуючим

Тема 75. Маніпуляції в комунікації 'діти - дорослі': методи налагодження взаємодії

Ключові питання теми: Програма вебінару 'Маніпуляції в комунікації 'діти - дорослі': методи налагодження взаємодії' охоплює питання, що стосуються ознак та типів маніпуляцій, способів їх розпізнавання, стратегій протидії, а також етичних аспектів комунікації 'діти - дорослі'. Запропоновано розбір конкретних ситуацій із маніпуляціями та способами протидії.

Тема 76. Виховання без контролю: як комунікувати з дітьми через повагу, а не вплив.

Ключові питання теми: Програма вебінару 'Маніпуляції в комунікації 'діти - дорослі': методи налагодження взаємодії' охоплює питання, що стосуються ознак та типів маніпуляцій, способів їх розпізнавання, стратегій протидії, а також етичних аспектів комунікації 'діти - дорослі'.

Запропоновано розбір конкретних ситуацій із маніпуляціями та способами протидії.

Тема 77. Інтеграційні зв'язки у навчанні - як чинник формування ключових компетентностей здобувачів освіти НУШ

Ключові питання теми: Сучасний вчитель бажає максимально отримати практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з оновленими програмами для НУШ, щоб забезпечити ефективний освітній процес, використовуючи сучасні підходи до навчання, зокрема інтеграційний підхід, для формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Тема 78. Як перетворити урок на діалог: техніки коучингових питань у роботі педагога.

Ключові питання теми: У процесі постановки питань відбувається розкриття особистісного потенціалу здобувачів, розвиток її індивідуальних якостей, що сприяє формуванню нових умінь і навичок, підвищенню ефективності навчальної діяльності. Коучинг розглядається як універсальна технологія, яка забезпечує ефективну взаємодію на суб'єкт-суб'єктному рівні, тобто сприяє здатності особистості керувати власним станом, ресурсами та поведінкою, а також підтримувати інших у процесі розвитку їхнього потенціалу.

Тема 79. Інтегровані уроки НУШ: від теорії до практики з алгоритмами для вчителя.

Ключові питання теми: Сучасний вчитель бажає максимально отримати практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з оновленими програмами для НУШ, щоб забезпечити ефективний освітній процес, використовуючи сучасні підходи до навчання, зокрема інтеграційний підхід, для формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Тема 80. Надання долікарської медичної допомоги при травмуванні учасників освітнього процесу в умовах воєнного часу

Ключові питання теми: Ознайомлення слухачів курсу із основами первинного огляду травмованої людини в разі діагностики опікової, вогнепальної, вибухової травми та дії хімічних, радіоактивних агентів, посттравматичного стресового розладу

Тема 81. Педагог як перший рятівник: практичні навички допомоги в надзвичайних ситуаціях.

Ключові питання теми: Ознайомлення слухачів курсу із основами первинного огляду травмованої людини в разі діагностики опікової, вогнепальної, вибухової травми та дії хімічних, радіоактивних агентів, посттравматичного стресового розладу

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу

8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. Київ.: Сфера, 1998. 342 с.
2. Барна І.В. Біологія. Методика розв'язування задач: Навчальний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 216 с.
3. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. №8-9.
4. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: [монографія]. Київ : Атіка, 2008. 684 с.
5. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т.Г.Васильців, Я.Д.Кочмарик, В.І.Блонська, Р.Л.Лупак. Київ: Знання, 2013. 207 с.
6. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ, Державна служба якості освіти, 2021. 350 с.
7. Василенко І. Ю. Тренінг розвитку творчого мислення. Обдарована дитина. 2004. № 5. С. 52-55.
8. Величко Л.П. Інтегративні завдання на основі синхроністичної таблиці / Біологія і хімія в рідній шк. 2017. №5. С. 29-32.
9. Використання ігрових технологій під час вивчення біології / Уклад. К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2010. 141 с.
10. Використання Kahoot у навчально-виховному процесі: веб-сайт. URL: <https://bit.ly/3Vmanig>
11. Від керівника до лідера : практичні поради для 57 директорів шкіл та керівників відділів освіти / Анна Уварова, Поліна Гоч. - Київ : Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2019. - 60 с. - URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12,2019.pdf>
12. Вознюк О. В., Дубасенюк О. В. Цільові орієнтири розвитку особистості у системі освіти: інтегративний підхід: [монографія]. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 684 с.
13. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / За наук. ред. О.І.Пометун. Харків, 2007. 190 с.
14. Вчимося вчитися та критично мислити. Нестандартні завдання за темами тижнів до курсу «Я досліджую світ». 1 клас. / авт. - упоряд. Н.В.Маценко, Н.В.Свір. Харків : вид. група «Основа», 2019. 133 с.
15. Галузяк В. М. Рефлексія у структурі особистісно-професійної зрілості вчителя. Теорія і практика управління соціальними системами. Щоквартальний наук.-практ. журнал. Харків : НТУ «ХПІ». 2008. №4. С. 17-25.
16. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
17. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
18. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с. (Серія «Саморозвиток»).

19. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. Матеріали Науково-практичної конференції «Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ». URL: <http://conf.zipro.net.ua/?p=79>
20. Даниленко Л.І. Вивчення фізичних явищ у живій природі у процесі викладання курсу біології: навч.- методичний посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОПП, 2010. 110 с.
21. Даниленко Л.І. Інтеграція знань у профільному навчанні біології (10-11 класи): навч.-метод. посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: ЧОІПОПП, 2014. 72 с.
22. Даниленко Л.І. Національно-патріотичне виховання учнів на уроках біології: метод. посібник / Л.І. Даниленко, С.О. Гончаренко, Т.В. Громова та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2017. 79 с.
23. Даниленко Л.І. Фізика на уроках біології: 7-9 класи /авт.-упор. Л.І. Даниленко. Київ: Шк. світ, 2011. 120 с.
24. Данило Косенко. Як створити шкільний простір, що мотивуватиме учнів навчатися. URL: <https://bit.ly/3kM3eY4>
25. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
26. Державний стандарт початкової освіти : постанова КМУ від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови КМУ від 24.07.2019 №688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF>
27. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» : Постанова КМУ від 04.04.2018 № 237 (зі змінами від 05.07.2024 №796). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/237-2018-%D0%BF#Text>
28. Ділова активність. Методичний посібник з дидактичним наповненням для вчителів, вихователів, класних керівників (загальний ресурс) / За заг. Ред.. Павла Гнуса. Львів. 2001. 192 с.
29. Діти та війна. Навчання технік зцілення /Патрік Сміт, Атле Дирегров, Вільям Юле. Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2022. 108 с.
30. Доброго ранку! Ми раді, що ви тут! Посібник для педагогів про проведення ранкових зустрічей. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2016. 52 с.
31. Досліджуємо світ цікаво : збірник дидактичних матеріалів до навчальних тижнів курсу «Я досліджую світ» за типовою освітньою програмою, розробленою авторським колективом під керівництвом Р.Шияна / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 204 с.
32. Дуткевич Т.В. Техніка управлінської діяльності в закладі освіти. Київ: КНТ, 2020. 194 с.
33. Екстрена медична допомога / За ред. Г.Г. Роціна. Київ: Поліграф. книга, 2009. 138 с.
34. Європейське мовне портфоліо (методичний посібник). URL: <http://surl.li/eakzd>
35. Збірник документів по організації позашкільної освіти. Київ. 2002. 444с.
36. Зеленська Л. Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20. 28.
37. Зубенко Л. Г., Немцов В. Д. Культура ділового спілкування : навч. посіб. Київ: «Ексоб», 2002. 200 с.
38. Зцілення травм війни: психосоціальний аспект / автор-упор. Т. Артеменко. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2022. 80 с. URL: <http://oirorpp.ed-sp.net/?q=node/76861>
39. Іллїна О. В. Проблема вмінь, необхідних для організаторської діяльності вчителя, в історії педагогічної думки. Вісник

Житомирського державного педагогічного університету. 2018. № 24. С. 63-66.

40. Інновації, що приносять результат / упоряд. Т. М. Загорулько. Харків : Основа, 2016. 158 с.
41. Інструменти для оцінювання рівня безпеки, комфорту та здоров'я школи і планування змін. URL: <https://bit.ly/3kLtGkM>
42. Керівництво з проведення інтерв'єв та суперв'єв / автор-упорядник Т. Артеменко. Черкаси, КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 42 с. URL: <https://cutt.ly/dEUkz1u>
43. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>. Дата перегляду: 30.11.2022.
44. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст. 458.
45. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, №34-35, ст. 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
46. Козира В.М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Тернопіль: ТОКІППО, 2017. 60 с.
47. Козлова О.М., Сорокіна О.С., Чамата С.О. Стереометрія в старшій школі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Черкаси: ОІПОПП, 2012. 72 с.
48. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996.
49. Концепція «Нова українська школа. (2016, 27 жовтня). URL: <https://bit.ly/3FfTyQo>
50. Копосов П. Нова українська школа : дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1-2 класів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Фабула», 2021. 160 с.
51. Костюк А. В. (2014). Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. Науковий вісник Херсонського державного університету, 2014. № 2. С. 85-89.
52. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер, Карен Ф. А. Фокс ; пер. с англ. Київ : УАМ, Вид. Хімджест, 2011. 580 с.
53. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту/ навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 423 с.
54. Кубрак О. В. Етика ділового повсякденного спілкування. Суми : ВТД «Університетська книга», 2002. 208 с.
55. Литвиненко Г., Клясен Н. Управління проектами: сутність та особливості застосування в освіті. Рідна школа. 2017. №11-12. С. 39-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2017_11-12_9
56. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації І О. І. Бондарчук, О. О. Нежинська : спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. - Київ, 2017. - 36 с. - URL : <https://core.ac.uk/download/pdt7154283886.pdf>
57. Лук'янова Л. Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
58. Лук'янова Л.Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: [монографія]. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
59. Макаренко В.М., Туманцова О.О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків : Вид. група «Основа», 2008. 320 с.
60. Мартинець Л. А. Управління професійним розвитком учителів : навч.-метод. посіб. / Л. А. Мартинець. - Вінниця : ДонНУ, 2016. - 87 с. Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності: стандарти та рекомендації. - URL : <https://cutt.lv/prnvgjh>
61. Матюха Г. В., Салло Ю. В. Організація групової роботи на уроках англійської мови. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2013. С. 271-274.
62. Машовець М.А., Науменко М.С. Особливості емоційно-ціннісного спілкування в сучасній українській сім'ї. Молодий вчений. 2018. № 8.1 (60.1). С. 80 - 84.
63. Менеджмент та маркетинг в сучасних освітніх організаціях: колект.

навч. посіб. / Авт. колектив: за ред. З.В. Рябової. - Київ : НАПН України, Ун-т менедж. освіти, 2021.-273 с.

64. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. - К., 2021. - URL : <https://academiq.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/Methodichni-rekomen-datsiyi-dlva-serednih-shkil-l-Lpdf~>
65. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL: <https://bit.ly/3VVlO0D>
66. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти : наказ МОНУ від 13.07.2021 №813. URL: <http://surl.li/dyrzc>
67. Мірошник О. Г. Професійно-педагогічна рефлексія у вимірах основних сфер професійної активності вчителя. Психологія і особистість. 2015. №1 (7). С. 162-173.
68. Навчаємо мислити критично: пос. для вчителів / авт-уклад. О.І.Пометун, І.М.Сущенко. Дніпро: ЛІРА, 2016. 144 с.
69. Навчаємо мислити критично: посіб. для вчителів / авт-уклад. О.І.Пометун, І.М.Сущенко. Дніпро: ЛІРА, 2016. 144 с.
70. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа : теорія і практика формування оцінювання у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти». / О.Фідкевич, Н.Бакуліна. Київ : Генеза, 2019. 64 с.
71. Нова українська школа : розвиток критичного мислення учнів початкової школи : навчально-методичний посібник / О.Пометун. Київ : Вид. дім «Освіта», 2020. 192 с.
72. Нова українська школа зустрічає першокласників / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 216 с.
73. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник / Кірик М. Ю., Данилова Л. І. - Львів: Світ, 2019. 136 с.
74. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja / za zag. red. H. M. Bibik. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
75. Новгородська Ю. Г. Маркетингові технології як засіб ефективного управління закладом освіти / Ю. Г. Новгородська In: The 7th International scientific and practical conference "World science: problems, prospects and innovations" (March 24—26, 2021). Perfect Publishing, Toronto, Canada. - 2021. - С. 592-601.
76. Новик І., Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Стягунова О. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчально-методичного забезпечення. Київ. УІРО. 2024. URL: <https://bit.ly/3W23u8e>
77. Нові вимоги до компетентностей керівників шкіл в Україні : посіб. для слухачів закладів післядипломної освіти, керівників закладів загальної середньої освіти, здобувачів вищої освіти за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами» / О. М. Отич, Л. К. Задорожна, З. В. Рябова, Л. М. Оліфіра та ін.; за заг. ред. О. М. Отич, Л. К. О. де Фонтана; НАПН України, УВУПО, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти», КВЗЗСО «Одес. акад. неперв. освіти», КультурКонтакт Австрія. Київ, 2018. 74 с.
78. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матющко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
79. Осадчий І.Г. Педагогіка якості освіти: бери й роби. Посібник із менеджменту якості для керівників закладів загальної середньої освіти. Київ: «Видавнича група «Шкільний світ». 2021. 272 с.
80. Освітнє лідерство : від теорії до практики : монографія / За наук. рсд. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. - Київ ; Кривий Ріг : вид. Р. А. Козлова, 2021. -296 с.
81. Основи критичного мислення: метод. пос. для вчителів / О.І.Пометун, І.М.Сущенко. Дніпро: ЛІРА, 2016. 156 с.
82. Палько Т. В. Психологічна програма розвитку рефлексії вчителів в

- умовах післядипломної педагогічної освіти. Актуальні проблеми психології. 2014. Т. 1. Вип. 41. С. 163-168.
83. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкування школі - це міф чи реальність? URL: <https://bit.ly/3EWB2eB>
  84. Підготовка вчителів до розвитку життєстійкості/стресостійкості у дітей в освітніх навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Богданов С. О. та ін. ; заг. ред.: Чернобровкін В. М., Панок В. Г. Київ : Унів. Вид-во ПУЛЬСАРИ, 2017. 208 с.: іл., табл. URL: <https://cutt.ly/41ZBVFb>
  85. Підприємництво для школярів. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-3>
  86. Побірченко Н. А. Психодіагностика професійної ідентичності майбутніх вчителів : методичні рекомендації. Київ : БЦФ ТОВ «Дельфін», 2010. 45 с.
  87. Податковий кодекс Україн. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
  88. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Посібник для вчителя. Київ, 2014. 280 с.
  89. Правило кисневої маски для педагогів: практичні вправи для відновлення в травматичних обставинах від Тетяни Тимошенко. URL: <https://bit.ly/3uydYxV>
  90. Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : Наказ МОН від 20.09.2024 №1349. URL: <https://bit.ly/4gz4fh2>
  91. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
  92. Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН від 19.02.2021 №235. URL: <https://bit.ly/3C7tkvQ>
  93. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти : наказ МОН від 12.10.2022 № 905. URL: <https://bit.ly/3vgA4Fe>
  94. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 16.09.2022 № 817. URL: <https://bit.ly/3jkPBkS>
  95. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 15, ст. 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>
  96. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
  97. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
  98. Професійний стандарт за професіями «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ МОН України від 29.08.2024 № 1225. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf
  99. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>
  100. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». Цифровий ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>
  101. Путівник з розвитку критичного мислення в учнів початкової школи:

- методичний посібник для вчителів / автори-укладачі О.І. Пометун, І.М. Сущенко. Київ, 2017, 96 с.
102. Пучков І. Використання змішаного навчання при підготовці вчителів початкових класів. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2017. № 1 (13). С. 260-264.
  103. Рамка безперервного професійного розвитку вчителів. URL: <https://ngschoolteacher.wixsite.com/cpdinsett/cpd-framework>
  104. Резван О. О. Шляхи вдосконалення професійної рефлексії вчителів проектних класів «Інтелект України». Рідна школа. 2016. №4. С. 65-69.
  105. Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти : наказ МОНУ від 01.04.2022 №289. URL: <http://surl.li/coolq>
  106. Робінсон К., Ароніка Л. Школа майбутнього. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
  107. Розвиваємо громадянські компетентності : другий клас / під заг. ред. Н.Бібік, Н.Софій. Київ, 2019. URL: http://www.ussf.kiev.ua/images/project-50/2class_5-Vartist_4.pdf
  108. Рябова З.В., Кравченко Г.Ю. Метод проектів у розвитку якості початкової освіти. Харків : Вид-во «Ранок», 2013. 144 с.
  109. С. 9-14.
  110. Савченко О.Я. Система міжпредметних завдань на уроках літературного читання : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 104 с.
  111. Самооцінювання закладу освіти: ефективний інструмент підвищення управлінської діяльності. URL: <https://bit.ly/3wUZ8lt>
  112. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
  113. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ МОЗ України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
  114. Северинова А.М. Основні вектори розвитку фізичної науки і професіоналізму вчителя. Педагогічний вісник. 2019. №3 (97). С.43-45
  115. Сеїтосманов А., Фасоля О. Нова школа у нових громадах : посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. Київ, 2017. 128 с.
  116. Сенчина Н. Г. Формування педагогічної рефлексії учителів гуманітарних спеціальностей у післядипломній освіті : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2019. 22 с.
  117. Скиба М. Цінності в школі – від глухої оборони до навігації в незвіданому. Нова українська школа. URL: <https://bit.ly/3UrXXnA>
  118. Скиба М. Цінності в школі – від глухої оборони до навігації в незвіданому. Нова українська школа. URL: <https://bit.ly/3UrXXnA>
  119. Скиба Микола. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL: <https://bit.ly/30xzdEL>
  120. Скрипник М. І. Технології професійного розвитку педагогів: методичний поради́ник. Київ, 2016. 231 с.
  121. Спрощене оподаткування – загальноприйнята світова практика. URL: <http://www.academia.org.ua/?p=282>.
  122. Степаненко О.О. Обґрунтування поняття «тьютор» у освітньо-дослідницькому просторі. Педагогічні науки, 2018. С. 198-204.
  123. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с.
  124. Супервізія : професійна підтримка і професійний розвиток педагогів : поради́ник для супервізорів (наставників). - URL : <http://www.ussf.kiev.ua/images/news/2019.09.18/%D0%A1%D1%83%DO%BF%DO%B5%P1%80%P0%B2%P1%96%P0%B7%P1%96%P1%8F.pdf>

125. Сухомлинський В.О. Сто порад учителю. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: в 5 тт. Київ: «Рад. школа», 1976. Т. 2. С. 600-601.
126. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа» / уклад. : Клокар Н.І., Нікулочкіна О.В., Київ, 2018. 6 с.
127. Удовицька Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. 407-416.
128. Удовицька Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. С. 407-416.
129. Удовицька Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. С. 407-416.
130. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
131. Фасоля А. Читацька компетентність: що формуємо, що і як перевіряємо й оцінюємо. Дивослово, № 9. 2017. С. 8-15.
132. Фідкевич О., Богданець-Білоskalенко Н. Нова українська школа : теорія і практика формування оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2020. 96 с.
133. Фінансовий сенсей. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/finansovyy-sensey>
134. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. 36. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С.Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34. С.133-139.
135. Фундаментальні цінності академічної доброчесності ; пер. з англ. II Міжнародний центр академічної доброчесності. - 2019. - 39 с. - URL : <https://www.skcpic.in.ua/wp-content/uploads/Integ-Valucs-Ukr.pdf>
136. Хриков Є. М. Методологія педагогічного дослідження : монографія. Харків, 2018. 294 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4827/1/khrikov.pdf>
137. Шамрай С.М. Біологічні експерименти в школі / С.М. Шамрай, К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2003. 96 с.
138. Швець, Т. Тьюторські компетенції, або Чому не кожен вчитель може стати тьютором. 2018. URL: <https://bit.ly/3irvxgm>
139. Шевченко І. А. Розвиток фахової компетентності вчителів природничих дисциплін у післядипломній педагогічній освіті: метод. посіб. [для післядипл. пед. освіти]. Вінниця: КВНЗ «ВАНО», 2016. 96 с.
140. Шевчук А. С. Дитячі розваги і свята (у схемах, таблицях, визначеннях, сценаріях) : навч.метод. посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 336 с.
141. Шевчук А. С. Формування навичок рефлексії у дітей: ранкова зустріч «Мистецький досвід». Музичний керівник. 2021. № 5. С. 4-7.
142. Шуневич О. М. Фасилітативний підхід як умова трансформаційного навчання вчителів
143. Шуневич О. М. Фасилітативний підхід як умова трансформаційного навчання вчителів у післядипломній освіті. Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти: Матеріали I Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції. Рівне, 2018. С. 219-224.
144. Щербак О.І., Софій Н.З., Бович Б.Ю. Теорія і практика оцінювання навчальних досягнень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, Лілея-НВ, 2014. 136 с.
145. Щодо нагальних питань впровадження Закону України «Про повну загальну середню освіту» : лист МОН від 08.04.2020 №1/9-201. URL:

<https://bit.ly/3wlUDiR>

146. Ehsan Taebi. Reflection in a Spontaneous World. URL: <http://surl.li/eakxc>
147. Stroebe, M., Schut, H. (2010). The dual process model of coping with bereavement: rationale and description, *Death Studies*, 23:3, 197-224. URL: <https://doi.org/10.1080/074811899201046>
148. What Is Flipped Learning? URL: <http://surl.li/eakyu>
149. Yarborough C. and Fedesco H. Motivating Students. URL: <http://surl.li/earpm>

Додаткова література:

1. Абетка для директора. URL: <https://bit.ly/2YDTDXJ>
2. Аксініна І., Войтанішек О., Саніна О. Педагогічний коучинг: новація в шкільному менеджменті. Директор школи. Київ: Шкільний світ, 2018. № 23-24. С. 10-20.
3. Андрищенко О.О. Сутність феномену «рефлексивні вміння педагога». Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя, 2016. Вип. 51 (104). С. 67-73.
4. Андрищенко Т.К. Розвиток рефлексивної компетентності педагога: теорія і практика. Наук.-метод. посібник. Черкаси : КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2022. 72 с.
5. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. №8-9. С. 9-14.
6. Біла книга. Навчання через гру та діяльнісний підхід: огляд доказів./Дж.М.Зош, Е.Дж.Хопкінс, Х.Дженсен, К.Лю, Д.Ніл, К.Хірш-Пасек, С.Л.Соліс, Д.Вайтбред. The LEGO Foundation, 2017. 39 с. URL: <https://cutt.ly/h1FRr1i>
7. Богомолець О. В. та ін. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи) : посібник / за ред. Богомолець О.В., Рощина Г.Г. Київ : Юстон, 2016. 211 с.
8. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В., Чуєв П.М. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: <https://bit.ly/3ВурwoI>
9. Борисенко В. Інтегроване навчання: тематичний і діяльнісний підхід. 2017. URL: <https://bit.ly/3hxpBSJ>
10. Брюховецький В.С. Ліна Костенко: Нарис творчості. К.: Дніпро, 1990. 262 с.
11. Гондарева Г.В. Концепція розвитку емоційного інтелекту старшокласників у навчально-виховному процесі. Таврійський вісник освіти. 2013. № 2. С. 260-264.
12. Гра по-новому, навчання по-іншому : методичний посібник /упор. О. Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с. URL: <https://cutt.ly/70zsIND>
13. Гуревич Р. С. Формування інформаційної компетентності майбутніх учителів засобами мультимедійних технологій. Наукові записки. Серія: Педагогіка. 2007. С. 38-41.
14. Даниленко Л.І. Інноваційні технології у профільному навчанні старшокласників: навч.- метод. посібник. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОПП, 2015. 92 с.
15. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / М.А. Скидан, О.М. Євдін, В.М. Могильниченко, О.В. Горіцький, О.П. Жихарев, О.М. Крикун; За заг. редакцією к.м.н. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.
16. Дубицкий А.Е., Семенов И.А., Чепкий Л.П. Медицина катастроф. Київ: Здоров'я, 1993. 462 с.
17. Євтух М. Б., Черкашина Т. В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю. А., 2017. 348 с.
18. Єльнікова Г. Управлінська культура керівника загальноосвітнього навчального закладу. Управлінська компетентність. Київ, 2005. 128 с.

(Б-ка «Шкільний світ»). С. 102-109.

19. Калошин В.Ф. До навчання творчого мислення. Управління школою : основа професійного зростання. 2015. № 19-21. С. 68-73.
20. Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації. Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2017. 216 с.
21. Коваль А.П., Культура ділового мовлення: писемне та усне ділове спілкування. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ, 1997. с.193-280.
22. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст. 458.
23. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. URL: <https://bit.ly/3ср4kEx>
24. Копильчук В. Інтегровані уроки як засіб підвищення якості знань учнів. URL: <http://itcm.comp-sc.if.ua/2018/kopylchuk.pdf>.
25. Крижанівський В.В. Природнича освіта в умовах реформування Нової української школи. Педагогічний вісник, 2022. № (3)109. С. 32-33.
26. Кугуєнко Н.Ф. Активні та інтерактивні методи навчання як фактор забезпечення педагогіки успіху. Джерело пед. майстерності. 2008. № 2. С. 32-37.
27. Кудін В.С. Партнерська взаємодія - основа освітнього процесу НУШ. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2022. 128 с.
28. Мариновська О. Інтегральна технологія навчання: від теорії до практики. Початкова освіта. 2011. № 32 (608). С. 3-5.
29. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
30. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>
31. Мойсеюк Неля. Педагогіка. URL: <https://bit.ly/3z9M8cc>
32. Моргун В.Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика, 2010. № (6)97.С. 2-15.
33. Навчання, досвід, наставництво. Інформаційний бюлетень За медичні права. Квітень 2011. № 4. С. 2-3. URL: <http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/2-3.pdf>
34. Нова українська школа : дидактичні основи STREAM-освіти в початковій школі : навчально-методичний посібник /С.Вакарін. Київ : Саміт-книга, 2021. 144 с.
35. Нова українська школа: теорія і практика формування оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник / Д.В. Ротфорт, О.М. Гезей, за заг. ред. Л.Д.Покроєвої. Харків : Вид-во «Ранок», 2021.144 с.
36. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4. С.36-42.
37. Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ. URL: <https://conf.zipro.net.ua/?p=340>
38. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту : Постанова КМУ від 27.09.2017 №733. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Text>
39. Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
40. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
41. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу : навч. посіб. І Л. В. Пшенична. - Суми : вид-во «СумДПУ імені А. С. Макаренка», 2016. - 520 с.

42. Регулююча дія ціннісних орієнтацій у житті дитини: моногр. [Т.О. Піроженко, І.І. Карабаєва, О.Ю. Хартман, Л.І. Соловійова, О.І. Федорчук, Л.Д. Токарева]; за ред. Т.О. Піроженко. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 222 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/722164/>
43. Розвиваємо громадянські компетентності з 1 класу / під заг. ред. Н.Бібік, М.Араджионі. Київ : ФОП «Парашин К.С.», 2018. 880 с.
44. Самопізнання і самовдосконалення в схемах, формулах, таблицях: навчально-методичний посібник / за загальною редакцією Е. А. Піньковської, Т. В. Черкашиної. Укладач А. В. Аносова. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2018. 152 с.
45. Северинова А.М. Забезпечення ефективного освітнього процесу під час викладання фізики і хімії. Педагогічний вісник. 2020. №3 (101). С.41-45.
46. Северинова А.М. Здійснення переходу до компетентнісної моделі навчання та впровадження нових методичних підходів у вивчення фізики. Педагогічний вісник. 2018. №3 (93). С.38-40
47. Сич Т. В. Управління людськими ресурсами закладу освіти : [навч. посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 «Менеджмент»] І Т. В. Сич // Держ. закл. «ЛНУ імені Тараса Шевченка». - Старобільськ, 2021. - 283 с.
48. Скидан М.А., Євдін О.М. , Могильниченко В.М., Горіцький О.В., Жихарев О.П., Крикун О.М. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / за заг. редак. М.А. Скидана. Київ: Атіка, 2007. 92 с.
49. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюс С., Макінстер Д. / Наук. ред., передм. О.І.Пометун. Київ: Плеяди, 2006. 220 с.
50. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
51. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8NA1>
52. Топузов О.М. Освітнє партнерство в системі загальної середньої освіти: теорія і методологія. Київ : Інститут педагогіки : Педагогічна думка, 2021. 160 с.
53. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. О.І.Пометун. Київ, 2020. 104 с.
54. Черкашина Т. В. Сучасні педагогічні практики: педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: навчально-методичний посібник : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. 162 с.
55. Шість цеглинок методичний посібник / упор. О. Рома - The LEGO Foundation, 2018. 35с. URL: <https://cutt.ly/b0zhk4l>
56. Як підвищити креативність? Тренінг, спрямований на формування креативності. Шкільний світ. 2007. № 23-24. С. 19-35.
57. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Наукові записки, 2009. № 1. С. 69-71
58. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Наукові записки, 2009. № 1. С. 69-71.
59. Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer. Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs. URL: www.coe.int/lang-cecr
60. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume with new descriptors. URL: www.coe.int/lang-cefr
61. Sullivan, K. (2015). An Application of Family Stress Theory to Clinical Work with Military Families and Other Vulnerable Populations. Clinical

